

A ...Törvényszék ... (....) pártfogó ügyvéd által képviselt ... (...) felperesnek - ... (1011 Budapest,) ügyvéd által képviselt ... Kft. (....) alperes ellen munkavállalói rendkívüli felmondás megszerzésének megállapítása és kártérítés megfizetése iránt indított perében, mely perbe a felperes pernyertessége érdekében ... (....) beavatkozott, a ... Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság által 2014. július 9. napján ...szám alatt meghozott ítélet ellen a felperes részéről 116., míg az alperes részéről 117. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t:

A törvényszék az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, a felperes vagyoni kártérítés iránti keresetét elutasítja.

Az alperest terhelő nem vagyoni kártérítés fizetési kötelezettséget 500.000.- (Ötszázezer) forintra leszállítja.

Mentesíti az alperest a felperesnek járó 90.000.- (Kilencvenezer) forint perköltség megfizetése alól.

Az alperest terhelő elsőfokú illetékfizetési kötelezettség összegét 30.000.- (Harmincezer) forintra, a törvényszék gazdasági hivatalának fizetendő állam által előlegezett szakértői költséget 8.163.- (Nyolcezer-százhatvanhárom) forintra leszállítja.

Az ezt meghaladó elsőfokú eljárási illetéket és az állam által előlegezett szakértői költséget az állam viseli.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy az alperesnek 15 napon belül fizessen meg 350.000.- (Háromszázötvenezer) forint + Áfa fellebbezési perköltséget.

Kötelezi az alperest, hogy az államnak külön felhívásra fizessen meg 40.000.- (Negyvenezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ezt meghaladó fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

2001. szeptember hónaptól a felperes az alperesi Kft. vágóüzemében dolgozott. A felvételénél üzemi alkalmassági vizsgálatra került sor, ahol hallásvizsgálat is történt, amely eltérést nem mutatott ki.

Alperesnél a vágóüzemben dolgozók részére 2004. évtől egyéni védőfelszerelésként kezdetben kétféle, majd 2007. évtől négyféle hallásvédő eszközt biztosítottak. A vágóüzemben dolgozó operátoroknak a hallásvédő fül dugó használata kötelező volt, azt a munkáltató ellenőrizte, s használatának elmulasztását szankcionálta. A vágóüzemben vágógép-kezelőként dolgozó felperes jelezte alperes felé, hogy az általa biztosított fül dugó részére gyakori fülgyulladás, fülpanaszokat okoz.

A felperes 2004. május, június és november hónapokban is hallójárat gyulladás miatt fordult orvoshoz és kezelésben részesült. 2004. október 6-i audiológiai beutalóján szerepelt, hogy a felperes

zajos munkahelyen dolgozik, szűrő-audiométerrel halláscsökkenést mértek. Kérték a felperes további vizsgálatát.

2007. január 23. napján felperest a ... kórház fül-, orr-, gégeszeti szakrendelésén vizsgálták, ahol a hallásvizsgálat mindkét oldalon kismértékű szenzori neurális hallásvesztést írt le. A leletet a felperes bemutatta a munkahelyén, ekkor alperes 2007. január 29. napjától május 3. napjáig ideiglenes jelleggel, azonos személyi alappal a felperest átirányította egy kevésbé zajos munkakörbe, úgynevezett sori munkát adott a felperesnek. A felperes a sori munkán egy napot dolgozott, majd keresőképtelen állományba került. A felperes 2007. május 4-én megjelent munkahelyén, ahol a munkáltató közölte vele, hogy mivel eredeti munkakörében orvosilag nem javasolt a foglalkoztatása, továbbra is az átirányításban meghatározott munkakört tudja felajánlani. A felperes közölte, hogy ezt a munkakört nem hajlandó ellátni, ugyanezen a napon ismét keresőképtelen állományba került 2007. május 15-ig. 2007. május 15-én a felperes a munkaviszonyát az Mt. 96. § (1) bekezdés a.) és b.) pontja alapján azonnali hatállyal rendkívüli felmondással megszüntette. A rendkívüli felmondás indokaként megjelölte, hogy alperes nem biztosított részére megfelelő munkavédelmi eszközt, átirányítással más munkakörben kívánta alkalmazni, valótlan tartalmú jegyzőkönyvet vett fel a munka megtagadásáról, illetve nyomásgyakorló, presszionáló magatartást tanúsított annak érdekében, hogy felperes felvegye a munkát, vagy önszántából szüntesse meg munkaviszonyát. Alperes nem biztosította részére a megfelelő munkavédelmi eszközt, ezért a munkavégzéséből eredően halláskárosodása keletkezett.

Alperes 2007. május 22. napján kelt levélben tájékoztatta a felperest arról, hogy a rendkívüli felmondást tudomásul vette, ugyanakkor a felmondást jogellenesnek tartja, mivel a felperes által felhozott indokok valótlanok. A felperes 2007. május 16. napjától passzív táppénzben részesült, majd munkanélkülivé vált. 2009. február 10. napján munkaviszonyt létesített a ... Zrt.-nél, autóbusz vezető munkakörben, ahol 2012. november 30. napjáig dolgozott. Ezt követően munkanélküli ellátásban részesült, majd 2013. szeptember 2. napjától operátori munkakörben a S... Kft.-nél dolgozik.

A felperes 2004. évet követően 2006. novemberében állt külső hallójárat gyulladás miatt kezelés alatt a ... kórházban, ..., majd 2007. januárjában audiológiai vizsgálata történt, amely kétoldali kismértékű idegi típusú halláscsökkenést jelzett. 2007. április 17. napján, 2007. október 8-án ugyancsak külső hallójárat gyulladása volt, majd ugyanezen betegséget diagnosztizálták 2008. szeptember 19-én, 2008. november 14-én, 2009. július 27-én és 2012. június 7-én is.

A felperes, miután alperes azonnali hatályú felmondását jogellenesnek tekintette, 2007. június 4. napján kereseti kérelmet terjesztett elő az ... Munkaügyi Bíróságon, amelyben kérte az általa 2007. május 15. napján közölt munkavállalói rendkívüli felmondás jogszerűségének megállapítását, továbbá 500.000.- Ft nem vagyoni kártérítés megfizetését. Kérte továbbá a rendkívüli felmondása jogszerűsége megállapítása mellett annak jogkövetkezményeiként 45 nap felmondási időre járó átlagkereset és három havi végkielégítés megtérítését is.

Ezen peres eljárás során ... igazságügyi orvosszakértő szakértői véleményében leírta, hogy felperesnél kétoldali kismértékű enyhe idegi halláscsökkenés állapítható meg, mely halláscsökkenés 2007. januárjától véleményezhető és legfeljebb 10%-os mértékű munkaképesség csökkenést eredményez véglegesen. A felperesnél fennálló 22,5%-os mértékű halláscsökkenés felperes mindennapi életét nem befolyásolja, és eredeti képzettségének, végzettségének megfelelő munkakörben foglalkoztatható.

Akkreditált laboratóriumok által végzett vizsgálati eredmények alapján megállapítható, hogy a vizsgált alperesi munkahelyen a munkahelyi zajterhelés nem haladta meg a 85 decibeles

halláskárosodási határértéket, de folyamatosan határérték közeli volt. Alperesi munkáltatónál az Európai Unió szabványoknak megfelelően egyszer és többször használatos fül dugók kerültek rendszeresítésre. Ezen fül dugók szabályszerű használat mellett az egészségre nem ártalmasak. Felperesnél az orvosi iratok adatai szerint 2004-től idült, visszatérő külső hallójárat gyulladás állott fenn. A külső hallójárat gyulladás érzékenységgel, fájdalommal, váladékozással járó kórfolyamat, amely szubjektíve kellemetlen érzést kelt, de a hallásra nem jár negatív következményekkel. Ez felveti annak a gyanúját, hogy a felperes a fül dugó használatára egyénileg érzékeny volt, illetve hogy ez által a fül dugó használata nem eredményezett teljes mértékű védőhatást. A szakértő megállapította, hogy a felperesnél kimutatott halláscsökkenés alperesi munkáltatónál elszenvedett zajártalom következménye, mert:

- az audiometriás hallásvizsgálat olyan hallásromlást mutat, amely megfelel az alperesi munkáltatónál kimutatott, illetve elszenvedett zajbehatás eredményének,
- egyéb körök, tényező szerepe kizárható,
- a hallásromlás a munkaviszony időtartama alatt következett be,
- a dolgozó a határérték körüli zajexpozícióban végezte a munkáját,
- a dolgozó expozíciós ideje az 5 évet meghaladta,
- az egyéni zajvédelem nem volt teljes körű.

Ugyanezen peres eljárásban ...igazságügyi orvosszakértő szakvéleményében leírta, hogy felperes személyes vizsgálata alapján megállapítható, hogy nevezett kétoldali enyhe fokú idegi jellegű halláscsökkenésben szenved. Sorozatosan elvégzett audiológiai vizsgálatok lelete alapján, jobb fülén 10 dB, bal fülén 5 dB halláscsökkenés számítható ki, mely a jobb fülre vonatkoztatva 15 %-os, bal oldalon 7,5 %-os halláscsökkenésnek felel meg. A binaurális két fülre vonatkozott halláscsökkenés számításuk alapján 8,75%-os halláscsökkenésnek felel meg, amely 3%-os összszervezeti egészségkárosodást okoz. A vizsgált időszakban bizonyíthatóan 2004. május 19-ét követően több alkalommal fordult elő heveny külső hallójárat gyulladás felperesnél, mindkét fülre vonatkoztatva. A bírósági dokumentációban fellelhető zajszintmérési jegyzőkönyvek adatai alapján a 2002. október 3-án végrehajtott mérések során a szabvány 85 dB-es értéket számos helyen meghaladó mérési eredmények születtek. A későbbi 2004-ben és 2006-ban elvégzett vizsgálatok során határérték feletti mérési értékeket nem tapasztaltak, de a 2007. szeptember 12-ei méréseknél ismételt a 85 dB-es határérték feletti mérési eredmények is születtek. A határérték alatti mérések is közel 85 dB körüli értéken voltak. Az alperes vágóüzemének területén mérhető zajhatás okozhat, kialakíthat halláskárosodást. Megállapította a szakértő, hogy a felperes halláskárosodása igen nagy valószínűséggel ok-okozati összefüggésbe hozható az alperesnél történt munkavégzésével. Megállapította továbbá, hogy az alperes által biztosított védőeszközök mind az Európai Unió, mind a magyar szabványoknak megfelelnek, ez alapján kizárható, hogy a vizsgálatnál a külső hallójárat védőeszközök gyenge minősége játszott volna szerepet a halláskárosodás kialakulásában. A fül dugók rendszeres cseréjének elmaradása, vagy nem megfelelő higiénés körülmények között történő alkalmazása külső hallójárat gyulladást okozhat bármely viselőnél, mely időszakos munkaképtelenséget eredményezhet, azonban össz-szervezeti egészségkárosodást, tartós egészségromlást nem válthat ki. A felperesnél kimutatott halláskárosodás felperes mindennapi életét, munkavégzését, szabadidős tevékenységét érdemben nem befolyásolja, csupán az javasolt, hogy zajos tevékenységet ne végezzen zajvédelem nélkül. Megállapította a szakértő, hogy felperes halláskárosodásának igen nagy valószínűséggel tartós határérték körüli munkahelyi zajexpozíció lehet az oka, amely a halláskárosodás jellegéből és a leleti részben részletezett tünetek, elváltozások alapján valószínűsíthető. Felperesnél nem állapítható meg krónikus folyamatos fülgyulladás. Az idegi halláskárosodás kialakulásában a zajterhelés mértéke, napi időtartama, az egyéni érzékenység, a zajterhelés jellege játszik döntő szerepet. A fülgyulladás csak átmeneti jellegű halláscsökkenést okozhat akkor, ha a gyulladás a külső hallójáratot szöveti vizenyő, vagy gyulladásos

váladékképződés miatt elzárja. Zajhatás nem okozhat fülgyulladást, tartós zajhatás idegi hallásvesztéshez vezethet.

Az ...Szakértői Testülete ugyancsak elvégezte a felperes vizsgálatát, valamint a korábbi két szakértői vélemény felülvéleményezését. Ennek keretében megállapította, hogy a felperesnél mindkét oldalon a beszédfrekvenciákon normális hallás, a magas frekvenciákon fokozott expozíció mértékét éppen elérő, kislefokú, perceptios típusú halláscsökkenés mutatható ki. A felperesnél az ETT gyulladásra hajlamos hallójáratot, ép középfület, a beszédfrekvenciákon normális hallást, a magas frekvenciákon zajártalomra jellemző kislefokú belsőfül eredetű halláscsökkenést észlelt, amely éppen csak eléri a fokozott expozíció (betegséget megelőző állapot) mértékét. A halláscsökkenés mértékét, a binaurális halláscsökkenést, az össz-szervezeti egészségkárosodást, a munkaképesség csökkenést az ETT 0%-ban határozta meg. Megállapította, hogy a felperes zajos munkahelyen egyéni hallásvédő használata mellett dolgozhat. Leszögezte, hogy a felperesnél a magas frekvenciákon állapítható meg kislefokú perceptios belsőfül eredetű zaj okozta halláscsökkenés, amely objektív és szubjektív vizsgálattal is igazolható volt. Ez a halláscsökkenés mivel a beszédfrekvenciákat nem érinti, sem halláskárosodást, sem össz-szervezeti egészségkárosodást nem okoz, a mindennapi életre nincs hatással. Leszögezte, hogy a felperes által bemutatott, korábban készült hallásvizsgálati leleteken, amelyekre a két szakértő is alapozta a véleményét, valamennyi frekvenciát érintő két oldali kislefokú perceptios típusú halláscsökkenés volt látható, mely 3%-os össz-szervezeti egészségkárosodást okozott. Ez a halláscsökkenés azonban nem hozható összefüggésbe a munkahelyi zajártalommal, mivel jellegében nem felel meg a zaj okozta halláscsökkenésnek és 5 év 85 dB körüli zajexpozíció alatt nem alakulhat ki a beszédfrekvenciát is érintő foglalkozási eredetű halláscsökkenés, míg egyéni érzékenység esetén sem. A már kialakult zajeredetű halláscsökkenés nem javul. Ugyancsak nem alakulhatott ki a hallójárat gyulladása miatt, mivel az átmeneti és vezetékes típusú halláscsökkenést okoz. Valószínű hogy a korábbi hallásvizsgálati eredmények nem kellően megalapozott méréseken alapultak. A felperesnél nem igazolható olyan halláscsökkenés, mely a mindennapi életét vagy munkavállalását befolyásolná. Zajos munkahelyen egyéni hallásvédő használata mellett dolgozhat.

Kiegészítő igazságügyi orvosszakértői véleményében az ETT megállapította, hogy a felperesnél nem idült, hanem ismételten jelentkező akkut hallójárat gyulladások fordultak elő. A hallásvédő eszköz használatának megszűnte után kialakuló hallójárat gyulladásoknak nem lehet oka a korábban használt fildugó, még akkor sem, ha az felperesnél allergiás reakciót váltott ki, mivel a valószínűsített kiváltó ok megszűnt. Felperesnél az időnként fellépő hallójárat gyulladást egyéni érzékenysége okozza, melyben közrejátszott a hallójárat gyakori tisztítás miatt kiszáradó, esetleg mikrosérüléseket elszenvedő hallójárat hám, a hallójáratba kerülő víz és a nem megfelelő higiéniaiával végzett hallójárat tisztítás is. Az alperes által biztosított védőeszköz használatával felperes külső hallójárat gyulladása nem áll okozati összefüggésben, csak egybeesés jelentkezik, mivel a szennyezett kézzel berakott védőeszköz a más ok miatt már sérült, de még nem fájdalmas hallójáratban gyulladást válthat ki. Ezen visszatérő külső hallójárat gyulladás a felperes mindennapi életvitelét annyiban befolyásolja, hogy a hallójárat tisztaságára fokozottan kell ügyelnie, azt a kiszáradástól óvnia kell és akkut gyulladás esetén ajánlatos minél előbb elkezdni a gyógyszeres kezelést. Mivel az akkut hallójárat gyulladás kialakulása kellő odafigyeléssel kivédhető, de kialakulása esetén is jól gyógyítható és csak átmeneti keresőképtelenséget okoz, ezért az az össz-szervezeti egészségkárosodás állapotára nincs hátrányos hatással. A felperes munkavállalási lehetőségeit nem befolyásolja. Amennyiben zajexpozíciós munkahelyen dolgozna és a fildugótól hallójárat gyulladás jelentkezne, akkor fildugó használata válna szükségessé, és azzal lenne alkalmas a munkavégzésre. Ezen visszatérő külső hallójárat gyulladás nem eredményez össz-szervezeti egészségkárosodást, mivel nem idült, hanem akkut kórfolyamat.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül

vagyoni kártérítés címén bruttó 5.326.777.- Ft-ot, ezen összegnek a kifizetés napjáig járó törvényes kamatát. Nem vagyoni kártérítés címén 1.000.000.- Ft-ot, ezen összegnek 2007. január 23. napjától a kifizetésig járó késedelmi kamatát, továbbá 90.000.- Ft perköltséget. Fentieket meghaladóan a felperes keresetét elutasította. Kötelezte az alperest, hogy az államnak - külön felhívásra - fizessen meg 379.606.- Ft állam által előlegezett illetéket, valamint 97.959.- Ft állam által előlegezett szakértői költséget. Kötelezte a felperest, hogy az alperesnek 15 napon belül fizessen meg 700.000.- Ft + ÁFA perköltséget. Megállapította, hogy az ezt meghaladó illetéket, illetve szakértői költséget az állam, az egyéb felmerült költségeiket a peres felek maguk viselik.

Az elsőfokú bíróság a megismételt elsőfokú eljárásban a felperes kereseti kérelmének a jogalapját az alábbiak szerint látta megalapozottnak.

A másodfokú bíróság iránymutatásának megfelelően állást foglalt az elsőfokú bíróság a felperes vagyoni kártérítési követelésének az elévülése körében. Megállapította, hogy a felperes 2010. március 10. napján a...Megyei Bírósághoz érkezett beadványa nem minősül a régi Mt. 11. § (4) bekezdés szerinti írásbeli felszólításnak, illetve bírósági igényérvényesítésnek, így önállóan nem alkalmas az elévülés megszakítására sem. Elsődlegesen vizsgálta ugyanakkor a bíróság, hogy a felperes 2007. június 4. napján érkeztetett keresetlevelében a további vagyoni és nem vagyoni kártérítési igények körében tett jogfenntartás alkalmas-e arra, hogy az elévülés egységes megszakadása joghatását kiváltsa. Megállapította, hogy a 2007. június 4. napján érkeztetett keresetlevélben az alperes által is ismert tényállásból megállapítható volt a jogfenntartással érvényesített követelések jogcíme, a felperesi egészségkárosodással összefüggő vagyoni és nem vagyoni kártérítés, ezért ebben a körben az elévülés a keresetlevél alperessel való közlésével, 2007. június 14. napján, a perfüggőség beálltával megszakadt. Az 2010. március 11. napjával újrakezdődött. A 2011. november 2. napján és azt követően érkezett felperesi beadványok az újraindult elévülési időre esnek, így a vagyoni követelés elévülése nem állapítható meg.

A felperes a vagyoni kártérítési igényei körében a régi Mt. 174. § (1) bekezdése alapján a régi Mt. 177. § (1) bekezdése szerinti elmaradt jövedelem iránt terjesztett elő kereseti követelést. Jogi álláspontja szerint az alperes károkozó magatartására visszavezethető mindkét oldali enyhe fokú idegi eredetű halláscsökkenése és visszatérő hallójárat gyulladása miatt nem tudott eredeti munkakörében elhelyezkedni, mint vágógépkezelő, operátor, ezért az új munkahelyén a ... Zrt-nél és a ... Kft-nél elért átlagkeresete és az alperesi munkáltatónál változatlan munkakörben elérhető átlagkeresete különbözetére, mint elmaradt jövedelemre tartott igényt. Mind a pénzbeli, mind a természetbeni béremelésekre igényelte az elmaradt jövedelmet. A bíróság jogi álláspontja szerint a felperes vagyoni kártérítés körében érvényesített elmaradt jövedelem iránti igénye a régi Mt. 96. § (7) bekezdése alapján felhívott régi Mt. 174. § (1), 177. § (1), 178. § (1) bekezdései alapján megalapozott volt. A régi Mt. 96. § (7) bekezdés szerinti kár fogalmából nem lehet kizárni a korábbi átlagkereset és a munkáltatói károkozás folytán előállott sérelem folytán csökkent kereset különbözetére irányuló kártérítési igényt. Ebben a körben a munkavállalót terhelte a bizonyítási kötelezettség a jövedelem különbözet tényére és arra, hogy az, mint okozat visszavezethető a munkáltatónak a munkavállaló munkaviszonyával összefüggésben történt károkozó magatartására, vagy mulasztására, mint okra. A bíróság jogi álláspontja szerint a perben beszerezett valamennyi szakértői vélemény igazolta felperesnél a mindkét oldali enyhe fokú zajexpozíció okozta idegi eredetű halláscsökkenés tényét, valamint az ismételten, visszatérően jelentkező külső hallójárat gyulladást. A Legfelsőbb Bíróság a közbenső ítélettel is megállapította a felperes egészségkárosodását, amelynek az egyik oka, hogy az alperes nem biztosított a felperes egészségi állapotának megfelelő egyéni védőeszközt. A Legfelsőbb Bíróság ítéletének indokolása szerint a szakértői vélemények alapján bizonyította, hogy a felperesnek egyéni érzékenysége folytán az

alperes által biztosított fül dugók miatt visszatérő hallójárat gyulladása, zajexpozíció hatására pedig kétoldali enyhe fokú idegi jellegű halláscsökkenése alakult ki.

A bíróság jogi álláspontja szerint a felperes bizonyította a perben, hogy kárenyhítési kötelezettségének eleget tett, autóbusz vezetői képesítést szerzett, munkanélküli ellátást igényelt, munkaszerződést kötött, munkaviszonyt létesített.

Az elsőfokú bíróság továbbá értékelte, hogy a felperesnél 2007. évet követően is több ízben 2008., 2012. és 2013. évben is diagnosztizáltak kétoldali idegi hallásvesztést, valamint hallójárat gyulladást. A ... Megyei Kormányhivatal Rehabilitációs Szakigazgatási Szerve továbbá elsőfokú szakvéleményében felperesnél diagnózisként rögzítette a kétoldali idegi hallásvesztés tényét, a hallószervi eredetű össz-szervezeti munkaképesség csökkenés mértékét 24%-ban állapítva meg, továbbá külső hallójárat gyulladást diagnosztizálva. Az orvosi vélemény felperes üzemi baleset és foglalkozási egészségkárosodását ugyanakkor 0%-ban jelölte meg.

Mindezek alapján a bíróság a rendelkezésre álló bizonyítási eszközök Pp. 206. § (1) bekezdése szerinti együttes értékelése és mérlegelése alapján arra a jogi álláspontra helyezkedett, hogy a felperes a régi Mt. 177. § (1), valamint a 178. § (1) bekezdése szerint bizonyította, hogy az alperesnél elszenvedett egészségkárosodásából kifolyólag mint a ... Zrt-nél, mind a ... Kft-nél bár munkaviszonyt létesített, nem tudta realizálni az alperesnél korábbi munkakörében elérhető jövedelmet. Ezért az elmaradt jövedelemre a vagyoni kártérítésen belül igényt tarthat.

Az osszagszerűség körében a bíróság - tekintettel arra, hogy a peres felek nem kérték külön szakértő bevonását - a rendelkezésre álló bizonyítási eszközök együttes értékelése és mérlegelése alapján határozott. A bíróság az elmaradt jövedelmet az alperesi kimutatás szerinti átlagkeresetek havi szorzatában, illetve azok alapulvételével a felperes által munkanélküli járadékként, illetve munkabérként elért jövedelmek és alperesi átlagkeresetek különbözetének havi szorzatában vette figyelembe. A havi cafetéria összegét az alperesi átlagkeresethez hozzászámította. A munkanélküli ellátások összegét, táppénz összegeket levonta az átlagkereset különbözetből.

A fentieket meghaladóan a felperes elmaradt jövedelem iránti igényét osszagszerűségében elutasította. Figyelemmel arra, hogy az ügyvédi perköltség, az autóbusz képesítő tanfolyam költsége a bíróság megítélése szerint nem a sérelem folytán előállt jövedelemkiesés, így ezen tételeket jogalap hiányában utasította el. Ugyanígy jogalap hiányában utasította el a keresetet a ... kölcsönnel kapcsolatosan arra figyelemmel, hogy az okozati összefüggésre vonatkozó felperesi kiterjesztő értelmezés nem fogadható el. A pert a baleseti járadék igény és az ... Bank-kölcsön vonatkozásában a felperes elállására figyelemmel megszüntette.

A nem vagyoni kártérítési követelések közül a 2004. május 19-től 2007. május 15. napjáig eltelt időszakra az 500.000.- Ft-os nem vagyoni kártérítés vonatkozásában annak elévülését állapította meg a bíróság, míg a 2007. május 15-től 2013. július 11. napjáig keletkezett sérelmek, a felperes házastársának 44 %-os egészségkárosodása, a felperes ...utónevű gyermekénél bekövetkezett tartós betegség, az egyéb sérelmek, így az életvitel elnehezülése, az alperesnek az elévülés körében tett perbeli képviseleti nyilatkozatokra tekintettel előterjesztett nem vagyoni kártérítési követelése és a ... utónevű gyermek vonatkozásában alperes részéről szándékosan okozott károkozás vonatkozásában jogalap hiányában utasította el a keresetet, figyelemmel arra, hogy a felperes ebben a körben nem bizonyította a régi Mt. 174. § (4) bekezdése alapján, hogy azok akár a felperesi egészségkárosodással, akár az alperesnél fennállt munkaviszonyával okozati összefüggésben állnak.

A munkakörülmények miatt kialakult 24%-os maradandó hallószervi egészségkárosodásra figyelemmel előterjesztett 3.500.000.- Ft-os nem vagyoni kártérítési kereset vonatkozásában a bíróság figyelembe vette mind a ..., mind a ...-féle, valamint az ... szakértői véleményét is, és ezek alapján azt állapította meg, hogy felperesnél az alperesi jogellenes károkozó magatartással ok-okozati összefüggésben a zajártalom okozta enyhe fokú idegi halláscsökkenés, mint egészségügyi

sérelem megállapítható. E körben a felperes egészségi állapota kialakult, abban javulás nem várható. A mérlegelés alapján azt tudta megállapítani, hogy a felperesnél a minimum 3 % össz-szervezeti egészségkárosodás és minimum 5% munkaképesség csökkenés valóban nem eredményezi a felperes életvitelének az elnehezülését, nem eredményez orvosilag értékelhető össz-szervezeti egészségkárosodást, azonban mégis megvalósítja a felperes egészséghez való személyiségi jogának a megsértését. Megállapította, hogy az alperesi jogellenes károkozó magatartással okozati összefüggésben minimum a zajártalom okozta kétoldali enyhe fokú idegi halláscsökkenés, mint egészségügyi sérelem megállapítható, így bizonyított a felperesi személyiségi jogsértés. Az egészségkárosodás pontos mértékét a bíróság ugyanakkor nem tudta tisztázni. Erre figyelemmel a felperes egészséghez való személyiségi jogának megsértése a fenti jogi normák alapján bizonyított, azzal arányban állónak a bíróság az 1.000.000.- Ft összegű nem vagyoni kártérítést találta.

A felperes a 20.178.351.- Ft-ban véglegesített vagyoni és nem vagyoni kártérítési követeléseit tekintve 30 %-ban lett pernyertes, 70 %-ban pervesztes. A bíróság a felperes által igényelt 300.000.- Ft perköltség 30 %-át ítélte meg a felperesnek. Alperes a rendelkező részben foglalt marasztalási összegnek megfelelő illetékalap után köteles megfizetni az eljárási illetéket, valamint az állam által előlegezett szakértői összköltség 30 %-át. A bíróság az alperest megillető képviseleti munkadíj alapjának a megítélt összeg és a felperesi követelés különbözetét tekintette és annak 5 %-a + ÁFA megfizetésére kötelezte a felperest.

Az ítélettel szemben mind a felperes, mind az alperes fellebbezést terjesztett elő.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását, alperesnek vagyoni kártérítés, elmaradt jövedelem jogcímén 9.322.631.- Ft megfizetésére, továbbá nem vagyoni kártérítés jogcímén 11.000.000.- Ft összeg megfizetésére történő kötelezését kérte. Kérte továbbá cafetéria juttatásként 974.182.- Ft-ban alperes marasztalását, baleseti járadék iránt az elsőfokú eljárásban előterjesztett igényét is megítélni, kötelezni alperest havonta nettó 20.000.- Ft megfizetésére. Kérte alperes marasztalását munkabér jogcímén havi bruttó 114.021.- Ft, cafetéria járadék jogcímén 4.525.- Ft keresetveszteség megfizetésére. Kérte perköltség megfizetésére kötelezni az alperest. Részletesen kifejtette, hogy a cafetéria összegeket hogyan kéri figyelembe venni, továbbá az egyes évek vonatkozásában az elmaradt munkabér számítására is kifejtette álláspontját.

Nem vagyoni kártérítés iránti igénye körében előadta, hogy azzal a magatartásával, hogy alperes a perben alaptalan vitatásokat terjesztett elő, valamint azzal, hogy a követelését még jogalapjában is vitatta, tette jogszerűvé a per létét és annak elhúzódását. Az eljárás elhúzódása és a peres eljárás hétköznapi ember számára való megterhelése pedig okozati eleme lett a családja állapotának, elsősorban felesége pszichiátriai kezelésének. Ezen okozati összefüggés határozottan megállapítható, mely jogalapjában is, összecszerűségében is megalapozza a nem vagyoni kártérítési követelését. Baleseti járadék iránti igényét a maradandó károsodásra tekintettel kérte megállapítani a jövőre nézve is. A bíróság ezen igényéről, valamint a jövedelem kiesés iránti igényéről nem tett említést.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását, a felperes keresetének teljes elutasítását kérte elsődlegesen, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra, újabb tárgyalásra, újabb határozat hozatalára történő utasítását kérte. Indokolásában kifejtette, hogy a nem vagyoni kártérítés körében az ETT megállapította, hogy a felperes halláscsökkenése nem hozható összefüggésbe a munkahelyi zajártalommal. Kifejtette, hogy a másodfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés körében arra kötelezte a megismételt eljárásban az elsőfokú bíróságot, hogy folytassa le a bizonyítást a hallójárat gyulladást okozó alperesi védőeszközzel való összefüggésére, valamint vizsgálja azt is, hogy a hallójárat gyulladásnak a

felperes életvitelére, munkavállalására volt e befolyása. Hivatkozott arra, hogy a ... Bíróság közbenső ítéletéhez anyagi jogerő fűződik, ez azonban nem vonja maga után feltétlenül a kereset mennyiségi teljesítését is. Előadta, hogy az ...kiegészítő szakértői véleményében rögzítette, hogy az alperes által biztosított védőeszköz használatával a felperes külső hallójárat gyulladása nem áll ok-okozati összefüggésben. A nem vagyoni kár mértéke tehát nulla. Az ítélet azon megállapítása kifejezetten iratellenes, hogy az egészségkárosodás pontos mértékét a bíróság a perben nem tudta tisztázni, mivel az...szakvéleménye alapján nulla. A bíróság erre figyelemmel okszerűtlenül mérlegelte a bizonyítékokat. Álláspontja szerint nem került bizonyításra a felperesi személyiségi jogsértés, az egészségkárosodás pontos mértékét pedig tisztázni tudta a bíróság. A keresettel érvényesített jog mértéke tekintetében a nem vagyoni kártérítésre vonatkozó kereset elutasításának lett volna helye.

A vagyoni kártérítésre kötelező ítéleti rendelkezéssel szemben továbbra is hivatkozott ezen kereset vonatkozásában az elévülésre, valamint arra, hogy a munkavállaló csak konkrétan bizonyított kárt érvényesíthet. Az elmaradt munkabérkövetelésének a munkaviszony megszüntetését követő időszakra nincs jogszabályi alapja. Az elsőfokú eljárásban nem folyt arra nézve bizonyítási eljárás, hogy a felperes az egészségkárosodásából kifolyólag nem tudta az alperesnél korábban elért jövedelmét realizálni. Nem került bizonyításra az, hogy a felperes az alperesi munkáltatónál elszenvedett egészségkárosodás miatt nem tudott a korábbi munkabérével megegyező bérért elhelyezkedni. Hivatkozott továbbá alperes arra is, hogy a felperesnek a korábbival azonos munkabérért megfelelő munkakört felajánlott, azonban ezt a felperes nem fogadta el. Kérte másodfokú perköltségeinek megtérítését is.

A törvényszék az iratok felülvizsgálata alapján megállapította, hogy a felperes fellebbezése nem megalapozott, az alperes fellebbezése részben megalapozott.

Az elsőfokú bíróság az ügyben igen részletes bizonyítási eljárást folytatott le, amely bizonyítási eljárás a másodfokú döntés meghozatalához is elegendő volt. Az elsőfokú bíróság lényeges eljárási szabálysértést az elsőfokú eljárás során nem követett el, a bizonyítás kiegészítése nem szükséges, így az elsőfokú ítélet érdemben felülbírálható.

Elsődlegesen a törvényszék az alperes fellebbezése kapcsán vizsgálta az alperesnek a vagyoni kártérítés vonatkozásában tett elévülési kifogását. Megállapította, hogy helyesen foglalt állást az elsőfokú bíróság az elévülés kapcsán, amikor megállapította, hogy a felperesnek a keresetlevélben tett jogfenntartó nyilatkozata a vagyoni kártérítés körében az elévülést megszakította, így a felperes a vagyoni kártérítési igényét az elévülési határidőn belül terjesztette elő, az igény elévülése nem állapítható meg.

A törvényszék tehát érdemben vizsgálta a kártérítési felelősség fennállását. E körben nem hagyható figyelmen kívül az, hogy a kártérítési felelősség fennállásának jogalapjáról a ... Bíróság jogerős döntést hozott, amikor szám alatti közbenső ítéletében megállapította, hogy az alperes kártérítési felelőssége a felperes egészségkárosodásból eredő nem vagyoni káraiért fennáll. A... Bíróság fenti közbenső ítéletének indokolásában kimondta, hogy önmagában az, hogy a felperes külső hallójárat gyulladása nem, a halláskárosodása pedig kisértékű egészségkárosodást okoz, a nem vagyoni kárigényt nem teszi alaptalanná. A ...Bíróság iránymutatása alapján az elsőfokú bíróságnak az egészségkárosodás pontos mértékét és azt kellett vizsgálnia, hogy a kialakult állapot a felperes mindennapi életét, valamint elhelyezkedését mennyiben gátolja, azaz abban kellett állást foglalnia, hogy az egészségkárosodás személyiségi jogsértést megalapoz-e avagy sem.

Az egészségkárosodás vonatkozásában az elsőfokú bíróság a beszerzett szakvélemények együttes értékelése alapján helyesen állapította meg azt, hogy a felperesnél a magas frekvenciák kisfokú perceptios belső fül eredetű zaj okozta halláscsökkenés igazolható. Ezt lényegében nem csak az elsőfokú eljárásban beszerzett szakértői vélemények, hanem az ... Tudományos Tanács felülvéleménye is megállapította. Ugyanakkor a másodfokú bíróság sem tudta elfogadni a ETT véleményt a vonatkozásban, mely szerint a felperes halláscsökkenése nem a zajos munkahely következménye, figyelemmel arra, hogy az előzőekben beszerzett szakértői véleményekkel szemben az ... ezen megállapítását kellőképpen nem indokolta, nem támasztotta alá.

Ezen igazolható halláscsökkenés ugyanakkor megalapozza a felperes személyiségi jogsértésre alapított nem vagyoni kártérítési igényét, hiszen a maradandó, nem javuló halláscsökkenés annak ellenére, hogy kisfokú és a beszédfrekvenciát nem érinti, a felperes egészséges élethez való jogát érintette, azt sértette.

Ezen jogsértésre alapítottn az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés összegét a 2007. évi viszonyokhoz képest eltúlzott összegben állapította meg. A törvényszék azt felülmérlegelve, a kialakult gyakorlatot és a per összes adatát is figyelembe véve a nem vagyoni kártérítés összegét a rendelkező részben írt összegre mérsékelte.

A vagyoni kártérítés körében azt kellett a törvényszéknek vizsgálnia, hogy alperes jogellenes magatartásával, azaz a zajártalommal okozott halláskárosodással ok-okozati összefüggésben áll-e felperes jövedelem kiesése. Ezen ok-okozati összefüggést az elsőfokú eljárás során felperesnek nem sikerült bizonyítania, a felperes nem bizonyította azt, hogy halláskárosodása miatt ért el alacsonyabb jövedelmet 2007 évet követően. Ugyanakkor a perben beszerzett összes szakértői vélemény azt állapította meg, hogy a halláskárosodás a felperes munkavégzésére nincs kihatással, akár zajos munkahelyen is dolgozhat, megfelelő fülvédővel.

A jogellenes magatartás és a felperes által megjelölt károsodás közötti ok-okozati összefüggés hiányára tekintettel a törvényszék az elsőfokú bíróság döntését a vagyoni kártérítés körében megváltoztatta, és ezzel kapcsolatban a felperes keresetét teljes mértékben elutasította.

Az elsőfokú bíróság elutasította az ítéletében a felperes vagyoni kártérítési igényét, egyrészt bizonyos elmaradt jövedelmek tekintetében, másrészt hitelkártya tartozás vonatkozásában. E körben a törvényszék az elsőfokú bíróság indokolásával egyetértett, azt helyes indokainál fogva hagyta helyben. Megjegyzi a törvényszék, hogy az ...Banknál fennálló hiteltartozás, valamint a baleseti járadék iránti igény tekintetében a felperes vagyoni kártérítés iránti keresetétől az elsőfokú eljárásban elállt, a pert e vonatkozásban a bíróság megszüntette, a permegszüntető végzés fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett, így ezen igényét ismételtén a másodfokú eljárásban már felperes nem terjeszthette elő.

Elutasította továbbá az elsőfokú bíróság a felperes nem vagyoni kártérítési követelését a 2004. május 19-től 2007. május 15. napjáig keletkezett sérelmek, a 2007. május 15-től 2013. július 11. napjáig keletkezett sérelmek, a felperes házastársánál okozott egészségkárosodás, a felperes... utónevű gyermekénél fennálló tartós betegség miatt, az egyéb elszenvedett sérelem vonatkozásában az életvitel elnehezülése, az alperesnek a vagyoni kártérítés előidézése körében tett perbeli képviseleti nyilatkozatai, valamint a felperes ... utónevű gyermeke beszédhibája vonatkozásában. Ezen elutasító rendelkezéseket a törvényszék annak helyes indokaira tekintettel hagyta helyben, egyetértve az elsőfokú bíróság indokolásával.

A fenti indokolás alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta.

A megváltoztatott elsőfokú ítéleti rendelkezések vonatkozásában a felperes 2,5%-ban lett pernyertes, túlnyomó részt pervesztes lett. A törvényszék a pernyertesség-pervesztesség viszonylatában mérlegelte azt is, hogy mennyiben volt eltúlzott a felperes kártérítési igénye. Minderre tekintettel az elsőfokú perköltségnek a megfizetése alól mentesítette az alperest, míg a felperes alperes felé fennálló fizetési kötelezettségét a fentiek figyelembe vételével helybenhagyta. Módosította a pernyertesség-pervesztesség arányának megfelelően az alperes illetékfizetési, valamint perköltség fizetési kötelezettségét.

A másodfokú eljárásban a felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, míg az alperes fellebbezése részben vezetett eredményre. A pernyertesség-pervesztesség arányát figyelembe véve kötelezte a törvényszék a felperest alperes felé a rendelkező részben írt összegű ügyvédi munkadíj, mint fellebbezési perköltség megfizetésére, míg alperest az eredménytelen fellebbezése körében kötelezte az állam felé a fellebbezési illeték megfizetésére. Ezt meghaladóan a felperes munkavállalói költségkedvezményére tekintettel a felmerült fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM. sz. rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

..., 2015. február 24. napján

...sk. a tanács elnöke

... sk. előadó bíró

...sk. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő